

TMA4106 Matematikk 2 Oblig

1)

Kode:

```
import numpy as np

h = 0.1

def f(x):
    return np.e**x

def f_derivert(x):
    return (f(x+h)-f(x))/h
for i in range(9):
    print(f_derivert(1.5))
    print(h)
    print(f(1.5)-f_derivert(1.5))
    h = h/10
```

Output:

Dette viser at når h blir mindre enn 1.0×10^{-9} , så blir metoden mer unøyaktig.

```
1e-05
-2.2408571680010425e-05
4.4816913105094605
1.0000000000000002e-06
-2.240171395939683e-06
4.481689295232626
1.0000000000000002e-07
-2.248945616400988e-07
4.481689064306237
1.0000000000000002e-08
6.03182748193376e-09
4.481689686031131
1.0000000000000003e-09
-6.156930663081539e-07
```

2)

Kode:

```
import numpy as np

h = 0.1

def f(x):
    return np.e**x

def f_derivert(x):
    return (f(x+h)-f(x-h))/(2*h)

for i in range(7):
    print(h)
    print(f_derivert(1.5))
    print(f(1.5)-f_derivert(1.5))
    h = h/10
```

Output:

```
1e-05
4.481689070434669
-9.660450217552352e-11
1.0000000000000002e-06
4.4816890696353076
7.027569637330089e-10
1.0000000000000002e-07
4.481689073188021
-2.849956715067492e-09
```

Her vil metoden bli mindre presis når $h = 1 \times 10^{-6}$. Dette kan forklares ved å bruke Taylorsrekker. Restleddet for denne metoden kan skrives som:

$$\frac{f'''(x)}{3!}h^2 + \frac{f''''(x)}{5!}h^4$$

Her ser man at restleddet vil bli veldig lite selv for større verdier av h , som gjør at denne metoden blir raskere nøyaktig enn metoden over.

3)

Kode:

```
import numpy as np

h = 0.1

def f(x):
    return np.e**x

def f_derivert(x):
    return (f(x-2*h)-8*f(x-h)+8*f(x+h)-f(x+2*h))/(12 * h)
for i in range(9):
    print(h)
    print(f_derivert(1.5))
    print(f(1.5)-f_derivert(1.5))
    h = h/10
```

Output:

```
0.1
4.481674113579644
1.4956758420225924e-05
0.01
4.481689068844186
1.4938787984419832e-09
0.001
4.481689070337191
8.730793865652231e-13
0.0001
4.48168907034215
-4.085620730620576e-12
1e-05
4.481689070339259
```

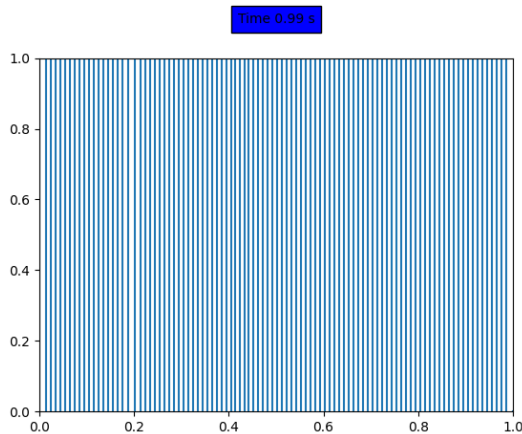
Her vises det at metoden blir mer unøyaktig når $h = 0.0001$. Restleddet for denne metoden ble:

$$-\frac{1}{30}f^5(x)h^4$$

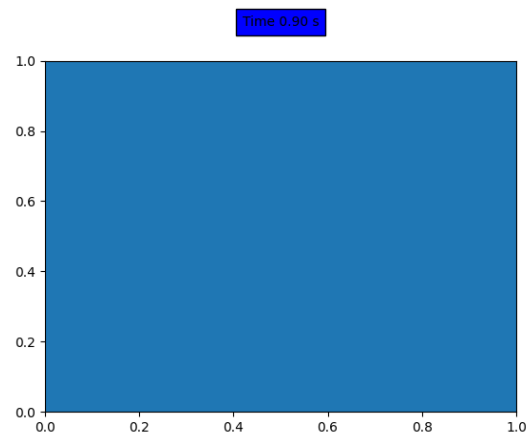
Her vil restleddet bli enda mindre for mindre verdier av h , som betyr at metoden blir en god approksimasjon selv for større verdier av h .

4)

For eksplisitt ble det vist at metoden er veldig sensitiv, som gjorde at ved for eksempel $h = k = 0.01$, så ble plottet seende ut som i figur 1 under. Når $h = 0.1$ og $k = 0.001$, så får vi på starten en sinus funksjon som går bevegelse mot null når $t = 1$. Dette stemmer overens med randkrav og initialbetingelser. Hvis derimot $k > h$, som for eksempel $h = 0.001$ og $k = 0.1$, så får vi en funksjon som i figur 2 under. Eksplisitt Euler er altså en veldig ustabil metode.

Figur 1: $h = k = 0.01$

Figur 2: $h = 0.001, k = 0.1$.

5)

Ved implementering av implisitt Euler, ble det sett at dette er en mye mer stabil metode som gir fornuftige resultater for mange flere verdier av h og k . Ved å bruke $h = k = 0.01$, blir det en funksjon som går raskt mot null siden h er så stor. Implisitt Euler vil altså funke for mange verdier av h og k og derfor være mer stabil.

6)

Ved implementering av Crank-Nicholson ble det vist at dette er en mer stabil metode enn eksplisitt, men mindre stabil enn Implisitt Euler. Når $h = k$ er metoden mer stabil ved små verdier, men metoden vil allikevel fornuftige resultater i forhold til Eksplisitt Euler. I likhet med de to andre metodene vil fungerte Crank-Nicholson også for $h \gg k$. Crank-Nicholson fungerte også for $k > h$, men var da ganske ustabil og gav ikke en fin funksjon som for implisitt Euler. For samme verdier av h og k , ble det altså vist at Implisitt Euler er den mest stabile metoden, Crank-Nicholson er litt mindre stabil, og Eksplisitt Euler er en veldig sensitiv metode.